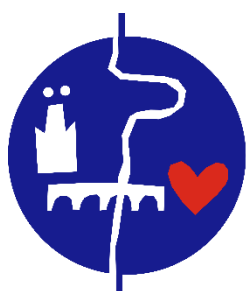

VÝROČNÍ ZPRÁVA
HYGIENICKÉ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
ZA ROK 2022

souhrn činnosti odborných útvarů

**HYGIENICKÁ
STANICE
HLAVNÍHO MĚSTA
PRAHY**

Přehled kapitol:

- PERSONÁLNÍ ÚDAJE
- SYSTÉM ŘÍZENÍ KVALITY ve služebním úřadu
- KRIZOVÁ PŘIPRAVENOST
- ČINNOST PROTI EPIDEMICKÉHO ODBORU (EPI)
- ČINNOST ODBORU HYGIENY DĚTÍ A MLADISTVÝCH (HDM)
- ČINNOST ODBORU HYGIENY OBECNÉ A KOMUNÁLNÍ (HOK)
- ČINNOST ODBORU HYGIENY VÝŽIVY A PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ (HV A PBU) - HYGIENA VÝŽIVY
- ČINNOST ODBORU HYGIENY VÝŽIVY A PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ - HYGIENA PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ
- ČINNOST ODBORU HYGIENY PRÁCE (HP)

PERSONÁLNÍ ÚDAJE

Personální údaje k 31.12.2022

Hygienická stanice hlavního města Prahy se sídlem v Praze je správním úřadem, většina jejich zaměstnanců je ve služebním poměru, který se řídí zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě. Výrazně menší podíl tvoří zaměstnanci v pracovním poměru na pracovních místech, kteří se řídí zákonem č. 262/2006 SB, zákoník práce. V souvislosti se zákonem o státní službě je každý rok připravovaná roční systemizace vycházející ze závazných pravidel pro organizaci služebních úřadů. Tuto systemizaci schvaluje vláda ČR. Na jejím základě dochází k personálnímu plánování. Pro rok 2022 bylo prvotně systemizací schváleno 258,4 systemizovaných míst, z toho 230,4 služebních a 28 pracovních. Během roku 2022 došlo dvakrát k zásadním změnám systemizace s požadavkem na snížení počtu systemizovaných míst, zrušení sekce, sloučení oddělení a pokles počtu přednastavených.

Během roku 2022:

Systemizováno od 1. ledna 2022: 258,4 služebních a pracovních míst

- z toho představení: 42
- z toho ostatní služební místa: 188,4
- z toho vedoucí: 1
- z toho ostatní pracovní místa: 27

Systemizováno od 1. července 2022: 254,64 služebních a pracovních míst

- z toho představení: 33
- z toho ostatní služební místa: 193,14
- z toho vedoucí: 1
- z toho ostatní pracovní místa: 26,5

Systemizováno od 1. října 2022: 252,19 služebních a pracovních míst

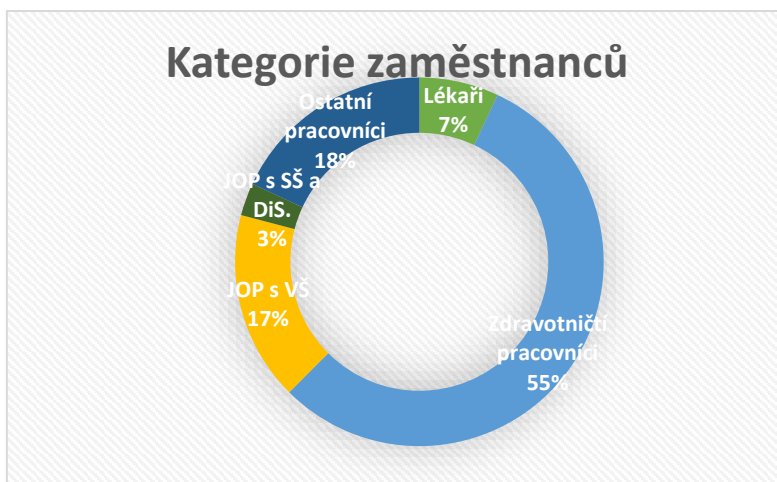
- z toho představení: 33
- z toho ostatní služební místa: 191,95
- z toho vedoucí: 1
- z toho ostatní pracovní místa: 26,24

Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců za rok 2022 činil **232,34**.

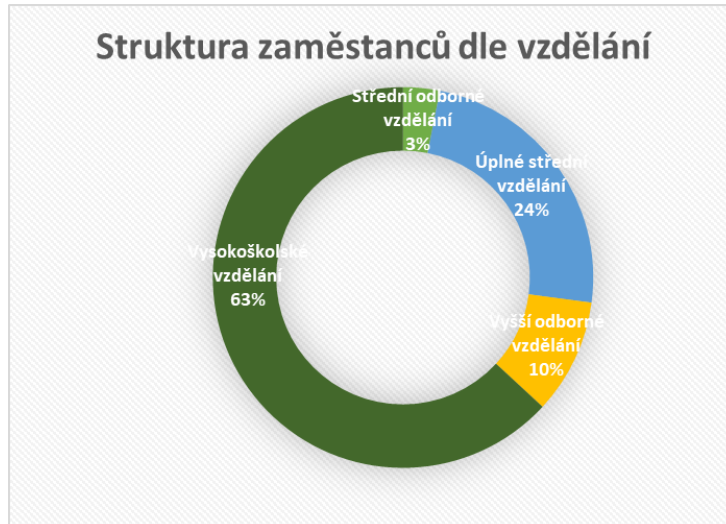
Evidenční přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. 2023 činil **209,44**.

Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2023 byl 225.

Průměrný věk zaměstnanců v roce 2022 byl 46 let.

Struktura zaměstanců dle vzdělání

Platné schéma organizační struktury k 31. prosinci 2022

Tabulka představených k 1. 7. 2022

101	Ředitel	Shumová Zdeňka, MUDr.
104	Ředitel odboru správních činností	Srb Zdeněk, JUDr., MBA
201	Ředitel odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání	Zíkl Pavel, Ing.
301	Ředitel odboru hygieny práce	Krýsa Václav, Ing.
403	Ředitelka odboru protiepidemického	Marešová Martina, MUDr.
600	Ředitel odboru ekonomicko-provozních činností	Maličková Božena, Ing.
700	Ředitel odboru hygieny dětí a mladistvých	Füleová Anna, Ing.
801	Ředitel odboru hygieny obecné a komunální	Moravcová Eva, Ing.

SYSTÉM ŘÍZENÍ KVALITY ve služebním úřadu

V prvním pololetí roku 2022 byl implementován systém kvality stanovený metodikou Ministerstva vnitra v rámci splnění jednotlivých kritérií zlepšování dle požadavku Metodického pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech.

V rámci projektu „Podpora profesionalizace a kvality státní služby a státní správy“ HSHMP vytvořila tým s devíti dalšími hygienickými stanicemi. Pod metodickým vedením společnosti TrinCon a ve spolupráci s garantem - MV – se podařilo připravit dokumenty k zavedení systému kvality. V rámci zavedení systému se provedla analýza stávajícího stavu zohledňující identifikování potřeb a očekávání všech zainteresovaných stran. Analýza identifikovala silné a slabé stránky v oblasti vnitřních faktorů a identifikace hrozeb a v oblasti vnějších faktorů ovlivňujících fungování HSHMP.

Dne 22. listopadu 2022 proběhl přezkum implementace zavedení kvality a posouzení shody procesů s požadavky Metodického pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech podle usnesení vlády č.214/2018. Přezkum provedli pracovníci sekce pro státní službu MV.

Jako významné doplnění systému kvality hodnotící tým doporučil zvážení zpracování procesních map, matic odpovědností a pravomocí pro všechny služební předpisy v součinnosti se zjednodušením předpisů na jednom místě či zavedení intranetu v organizaci.

Závěrem lze konstatovat, že HSHMP v jednotlivých kritériích požadavky Metodického pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech plní, požadavky se povedlo uvést do praxe.

V následujícím období je úkolem vedení HSHMP jednotlivá kritéria dále rozvíjet.

KRIZOVÁ PŘIPRAVENOST

Popis činností pracoviště krizového řízení

Hygienická stanice hl. m. Prahy (dále jen „HSHMP“) je organizační složka státu, jejíž zřizovatelem a nadřazeným orgánem je Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Zároveň vystupuje jako správní úřad plnící úkoly dané zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Na základě ustanovení § 24c a 29, odst. 1, zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), je HSHMP povinna zabezpečit krizovou připravenost v oblasti své působnosti a k tomuto účelu zpracovat plán krizové připravenosti. Pracoviště je vedeno krizovým manažerem v přímé podřízenosti ředitele HSHMP.

Krizový manažer zajišťuje krizovou připravenost v oblasti působnosti HSHMP, a to formou zajištění plnění opatření vyplývajících z Krizového plánu hl. m. Prahy (zpracovatel Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy) a Krizového plánu Ministerstva zdravotnictví České republiky. Dále úzce spolupracuje v rámci krizové připravenosti a v rámci řešení krizových situací s orgány krizového řízení. Zpracovává podklady pro krizové plánování, poskytuje součinnost pro zpracování tzv. Rozpracovaných typových plánů, nebo v rámci havarijního plánování pro zpracování tzv. Plánů konkrétních činností. Také je členem odborných komisí a odborných skupin, které se při vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu stávají součástí Krizového štábu hl. m. Prahy. HSHMP poté aktivuje pro řešení krizových situací a mimořádných událostí ve své působnosti jako svůj pracovní orgán Krizový štáb HSHMP. Tento krizový štáb nebyl HSHMP v roce 2022 aktivován.

HSHMP jako orgán ochrany veřejného zdraví je podle § 4 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ostatní složkou integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. Poskytování plánované pomoci na vyžádání se zahrnuje do poplachového plánu IZS, tedy do Poplachového plánu IZS hl. m. Prahy. Tato pomoc je nejčastěji spojována s krizovými situacemi a mimořádnými událostmi v oblasti hygienických a protiepidemických opatření, zejména jde o situace a události vztahující se k infekčním nemocem včetně epidemií, pandemií, k podezření nebo výskytu vysoce nakažlivých nemocí – VNN (*na palubě letadla přistávajícího ve vstupním místě pro leteckou dopravu – Letiště Václava Havla Prahy Ruzyně, ve zdravotnických zařízeních poskytovatelů zdravotních služeb a v ostatních prostorech*). V souvislosti s tímto nastavuje režimy ochrany zdraví zasahujících složek IZS a dotčených zdravotnických zařízení, dále poskytuje součinnost při řešení situací a událostí vztahující se ke kontaminaci potravin, výrobků a pitné vody biologickými, chemickými nebo neionizujícími látkami z různých příčin, součinnost při řešení situací v rámci systému nouzového zásobování pitnou vodou, poskytuje ve své odborné působnosti nouzové základní služby obyvatelstvu v režimu nouzového přežití obyvatelstva, poskytuje odbornou pomoc při manipulaci s nebezpečnými odpady a při nakládání s vysokým počtem obětí, kdy především stanoví způsob nakládání s lidskými pozůstatky při pohřbívání v případě infekčních nemocí, zejména pak v případě vysoce nakažlivých nemocí nebo účinků biologických agens nebo toxinů.

Krajská epidemiologická komise

Krajská epidemiologická komise hl. m. Prahy (dále jen „KEK HMP“) je stálým pracovním orgánem primátora hl. m. Prahy. KEK HMP svolává ředitel HSHMP, který je předsedou této komise, zejména k projednání zásadních záležitostí týkajících se řešení epidemiologické situace v kraji a k přijetí opatření v případě výskytu závažných infekčních onemocnění. V roce 2022 neprobíhalo žádné jednání KEK HMP. V roce 2022 zároveň HSHMP aktualizovala a vydala nový Plán krizové připravenosti a Pandemický plán hl. m. Prahy, který čeká na schválení bezpečnostní radou kraje.

Spolupráce s dalšími orgány hl. m. Prahy

Ředitelka HSHMP se zúčastnila Krizového štábu hl. m. Prahy v těchto termínech:

MĚSÍC	DEN	PŘEDMĚT JEDNÁNÍ
Leden	14.	Informace HSHMP o epidemiologické situaci na území hlavního města Prahy, ohniska nákazy v hlavním městě Praze, nasazení sil a prostředků Armády ČR ve zdravotnických a sociálních zařízeních, trasování, e-neschopenky pro osoby v kontaktu s pozitivní osobou.
Březen	22., 25	
Duben	5., 12.	
Květen	18.	
Červen	1., 14., 30.	

HSHMP se účastnila koordinačních schůzek s Magistrátem HMP a Centrem sociálních služeb:

MĚSÍC	DEN	PŘEDMĚT JEDNÁNÍ
Listopad	15., 22., 29.,	Zimní humanitární opatření pro lidi bez domova. Ošetřovny mediků na ulici, kapacita a bezbariérovost nocležen, urgentní příjmy, metodika městské policie, testování a očkování uprchlíků, adiktologické služby, smluvní zabezpečení, letáky pro odbornou veřejnost i klienty, leták pro zimní adiktologickou pomoc, metodika přijímání do zařízení ...
Prosinec	6., 13., 20., 27.	

Ředitelka HSHMP se dále účastnila těchto jednání s Magistrátem hlavního města Prahy:

DATUM	PŘEDMĚT JEDNÁNÍ
08.03.2022	Jednání a společná kontrola podmínek KACPU Vyšehrad (Krajské asistenční centrum pro uprchlíky z Ukrajiny), v prostorách Kongresového centra Praha
17.03.2022	Možná zdravotní rizika s příchozími lidmi z Ukrajiny
22.04.2022	Jednání a společná kontrola podmínek KACPU Vysočany (Krajské asistenční centrum pro uprchlíky z Ukrajiny), v prostorách bývalého sídla Komerční banky na adrese náměstí OSN č. 844/1, Praha 9 – Vysočany
08.06.2022	Jednání s Magistrátem HMP a společná kontrola podmínek: Stanové městečko Troja
20.12.2022	Navyšování kapacit škol (Ukrajina)

Další akce v průběhu roku:

DATUM	PŘEDMĚT JEDNÁNÍ
03.02.2022	Účast při představení BIOBOXu, Klinika infekčních nemocí Fakultní nemocnice Bulovka
15.03.2022	Nácvik VNN, Letiště Václava Havla Praha - Ruzyně
24.03.2022	Webinář pro praktické lékaře, prezenční setkání Odborné společnosti Všeobecného lékařství ČLS JEP věnovaný problematice uprchlíků z UA v lékařském domě na I.P.Pavlova

ČINNOST PROTIEPIDEMICKÉHO ODBORU (EPI) HSHMP V ROCE 2022

V roce 2022 bylo na území hlavního města Prahy hlášeno **356 635 infekčních onemocnění**, z toho **346 432 onemocnění covid-19** a **10230 jiných infekčních onemocnění**. Ve srovnání s rokem 2021, ve kterém bylo hlášeno **216 696 infekčních onemocnění (211 934 onemocnění covid-19 a 4 762 jiných infekčních onemocnění)**, došlo k nárůstu o 64,6 %.

Epidemiologická šetření byla provedena u **58 různých infekcí: 1199** epidemiologických šetřeních provedeno v souvislosti s epidemickým výskytem. V roce 2022 HSHMP evidovala **50 epidemických výskytů onemocnění covid-19**, ve kterých celkem **onemocnělo 822 osob**: jednalo se zejména o zařízení sociálních služeb. V dalších **14** epidemických výskytech **onemocnělo 377 osob**: šlo o **epidemie infekčních gastroenteritid** (1x salmonelóza, 1x alimentární intoxikace, 11x gastroenteritida virového původu a 1x nebylo infekční agens zachyceno).

V rámci šetření epidemických výskytů a jednotlivých infekčních onemocnění HSHMP zajišťovala odběr vzorků na virologické a bakteriologické vyšetření: 26 odběrů na virologické vyšetření a 20 odběrů na bakteriologické vyšetření, ev. další typizaci vzorků.

Bylo šetřeno **380 osob poraněných při výkonu zdravotnické profese**.

Na základě provedených epidemiologických šetření bylo rozhodnuto o stanovených protiepidemických opatřeních - jednalo se o vydání **698 rozhodnutí**: ve **44** případech šlo o zvýšený zdravotní dozor pro osoby vykonávající činnosti epidemiologicky závažné, které byly v kontaktu s infekčním onemocněním. Dále HSHMP vydala **580** lékařských dohledů pro kontakt s infekčním onemocněním pro osoby nepracující s pokrmami a potravinami - tyto lékařské dohledy byly vydány pro kontakt s virovou hepatitidou A, B, C, E, tuberkulózou, opičímí neštovicemi, meningokokovou meningitidou, bacilární úplavicí, tyfem. V **74 případech** se protiepidemická opatření týkala různých zařízení - škol, domovů pro seniory apod.

O odborné způsobilosti v oblasti dezinfekce, dezinfekce a deratizace HSHMP v roce 2022 vydala celkem **30** osvědčení.

Protiepidemický odbor HSHMP provedl **130 šetření nemoci z povolání**.

Preventivní dozor

V této oblasti HSHMP vydala **2 533 rozhodnutí** k provozním řádům zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb.

Dále **539 stanovisek**: 331 dle stavebního zákona a 208 k poskytování zdravotní péče mimo zdravotnické zařízení.

Státní zdravotní dozor se zaměřením na kontrolu hygienických a protiepidemických opatření k předcházení vzniku a šíření infekcí spojených se zdravotní péčí ve zdravotnických zařízeních a v zařízeních sociálních služeb

HSHMP provedla celkem **867 kontrol, z toho 778 ve zdravotnických zařízeních a 89 v zařízeních sociálních služeb**. Kontroly proběhly v rámci celostátních priorit primárně

ve stomatologických, gynekologických ambulancích, v ordinacích praktických lékařů, na odběrových místech covid-19. V lůžkových zařízeních pak na oddělení ARO - JIP, na interních odděleních a odděleních následné péče. Dále byly celostátní kontroly zaměřeny na pobytová zařízení poskytovatelů sociálních služeb.

Úkoly hlavního hygienika

Realizováno **54 kontrol pneumoftizeologických ambulancí a 23 kontrol sterilizací.**

Závady zjištěny ve 213 provozovnách: uloženy sankce v celkové hodnotě 242 000 Kč. V jednom případě musela být provozovna uzavřena.

Krajské regionální priority

Provedena kontrola proočkovanosti proti chřipce a onemocněním vyvolaným Streptokokem pneumoniae v zařízeních sociálních služeb. Celkem proočkovanost zkontrolována **ve 42 zařízeních.**

Dále jako každoročně **v rámci krajských priorit realizován sběr klíšťat**, který se uskutečnil v **7 lokalitách** na území hl. m. Prahy. V roce 2022 se **promořenost klíšťat proti lymbské borrelióze** pohybovala **v jednotlivých lokalitách od 13,5 % do 42,9 %.** **Virus klíšťové encefalitidy nezachycen.**

Součinnost s IZS

7krát prováděno opatření v souvislosti s nálezem zásilky s neznámým obsahem, 1krát řešena alimentární intoxikace po konzumaci kebabu a 1krát výskyt zažívacích obtíží u amerických turistů.

Podněty občanů

V roce 2022 protiepidemický odbor řešil **51** podnětů občanů.

Rozdělení podnětů:

Druh podnětu	Počet	Oprávněnost	Neoprávněnost	Částečná oprávněnost nebo nemožnost posouzení
činnost zdravotnických zařízení	17	3	8	6
výskyt infekčních onemocnění	14	6	-	-
výskyt potkanů nebo obtížného hmyzu (štěnice, rusi, švábi)	20	15	-	-

Expertní a přednášková činnost, prezentace, propagace činností HSHMP

Zaměstnanci protiepidemického odboru byli součástí **Expertního týmu pro přípravu odjezdu sportovců na ZOH v Pekingu**, který řešil opatření v souvislosti s pandemií onemocnění covid-19. V lednu a únoru 2022 opakovaně konzultovali předodletová opatření a stanovovali opatření při výskytu onemocnění covid-19 u účastníků ZOH. Působili v úloze hlavních konzultantů z oboru epidemiologie pro šéflékaře české reprezentace v Pekingu.

V souvislosti s **válečným konfliktem na Ukrajině** a s tím související migrací ukrajinských občanů se zaměstnanci protiepidemického odboru stali součástí krizového štábu Magistrátu hl. m. Prahy a společně s ním nastavovali opatření při výskytu infekčních onemocnění u ukrajinských uprchlíků.

Den otevřených dveří HSHMP dne 28.9.2022 - návštěvníci akce seznámeni se zaměřením oboru epidemiologie, zejména s problematikou vysoce nebezpečných nálezů, infekcí, kontrol zdravotnických zařízení a sběru klíčů.

Zaměstnanci EPI se aktivně zúčastnili těchto vzdělávacích akcí:

Semináře pro praktické lékaře

- 3 x sdělení týkající se aktuální epidemiologické situace
- 1 x sdělení – odpady ze zdravotnických zařízení

IPVZ

- Dezinfekce a sterilizace v praxi
- Dezinfekce v ordinaci praktického lékaře
- Poliomyelitida

STERIL

- Riziko práce v ZZ v době covid-19

Pečenkovy dny

- Monkeypox
- Covid-19 z pohledu epidemiologa

Hradecké vakcinologické dny

- Monkeypox

MěVS

- Monkeypox

Symposium sportovní medicíny

- Zimní olympijské hry v Pekingu – zhodnocení opatření

Další přednášky

- Rizika práce na JIP v době covidové a post covidové
- Nestandardní požadavky na sterilizaci v době „Covidu“
- Dezinfekce sanitních vozidel

Rozhlasové vysílání

- Akutní respirační onemocnění
- Chřipka
- Monkaeypox
- Opatření při výskytu obtížného hmyzu

ČINNOST ODBORU HYGIENY DĚTÍ A MLADISTVÝCH (HDM) HSHMP V ROCE 2022

Odbor hygieny dětí a mladistvých (HDM) HSHMP evidoval v roce 2022 na území hl. m. Prahy **3 777** dozorovaných zařízení. Kontrolní činnost HDM prováděl ve všech typech zařízení pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, v provozovnách stravování a na zotavovacích akcích pořádaných pro děti a mladistvé. Celkem se uskutečnilo **672 kontrol**. Výkon státního zdravotního dozoru v prvním čtvrtletí 2022 (leden, únor) ovlivnila probíhající pandemie infekce COVID-19 a zajišťování protiepidemických opatření v pražských školách a školských zařízeních.

Stravování pro děti a mladistvé

Zvýšená pozornost je standardně věnována provozovnám stravování pro děti a mladistvé. Z hygienického pohledu v dané oblasti probíhají činnosti epidemiologicky závažné: při nedodržení správné hygienické praxe může docházet ke vzniku alimentárního onemocnění (onemocnění z potravin). To může mít pro citlivou dětskou populaci může za následek velmi závažné poškození zdraví. Pro provozovny stravovací služby je Metodikou MZ ČR v rámci sestavování kontrolních plánů stanovena četnost kontrol v rozsahu nejméně 1krát za 2 až 3 roky na základě analýzy rizika. V celkovém součtu kontrol tvoří tento typ provozovny nevyšší podíl z celkového součtu provedených kontrol (**37%**). Objevuje se zde rovněž nejvyšší podíl na počtu zjištěných nedostatků, za které byla udělena sankce.

Mezi nejčastější nedostatky patřila pochybení z oblasti dodržování zásad provozní a osobní hygieny, nedostatky týkající se požadavku na potravinářské prostory – stavebně technické závady, nedostatky týkající se požadavku na zařízení přicházející do styku s potravinami, nedodržení spotřebních lhůt, nedodržení teplotního řetězce a pochybení při skladování potravin.

V rámci ověřování bezpečnosti připravovaných pokrmů HSHMP odebrala **8 vzorků pokrmů a potravin na mikrobiologické vyšetření a 3 vzorky na chemické vyšetření** (přítomnost lepku v bezlepkových pokrmech). Všechny výsledky vyšly jako vyhovující. **Ve dvou školách byly odebrány také vzorky pitné vody** pro ověření jakosti pitné vody s vyhovujícími výsledky. Celkově HSHMP v provozovnách pro stravování dětí a mladistvých realizovala **108 kontrol**. Během nich navíc **250krát měřila teploty pokrmů** s ohledem na dodržování teplotního řetězce. Požadovaným teplotám **nevyhovělo 19 pokrmů**.

Kontroly venkovních hracích ploch s provozovatelem

HSHMP provedla **144 kontrol**: zároveň odebrala **30 vzorků písku** určeného pro hry dětí na **mikrobiologické a parazitologické vyšetření, všechny vzorky vyhověly hygienickým limitům.**

Akce s mezinárodním přesahem

V roce 2022 proběhla na území hl. m. Prahy od 2. – 12. srpna na Výstavišti Praha Holešovice významná mezinárodní akce – 2. mezinárodní setkání Central European Jamboree za účasti cca **1 200 skautek a skautů: 850 účastníků bylo ve věku 14–17 let.** Realizaci skautského mezinárodního setkání věnovala HSHMP zvýšenou pozornost, organizátorům poskytovala odborné poradenství před samotnou akcí včetně konzultace na místě konání akce před jejím zahájením.

Úkoly hlavního hygienika

celostátní prioritní oblasti výkonu státního zdravotního dozoru

► Dětské skupiny obou typů – kontrola provozních podmínek včetně způsobu zajištění stravování a kontrola § 50 zákona č. 258/2000 Sb.

Hlavní město Praha je oblastí, kde se tento nový typ péče o předškolní děti ve věku od 6 měsíců do zahájení povinné školní docházky rychle rozvíjel. V roce 2018 bylo evidováno, v IS HDM - v evidenci poskytovatelů, **86** dětských skupin (dále jen „DS“). V roce 2022 se tento počet navýšil na **217 dětských skupin. HSHMP v roce 2022 realizovala celkem 102 kontrol DS, jde o 47% ze všech evidovaných provozoven.** V samotném provozu DS se problémy neobjevily. Závady však HSHMP zjistila v zařízeních určených pro stravování – konkrétně ve třech výdejnách fungujících při dětských skupinách. Šlo o závady v hygienických požadavcích na sledovatelnost potravin, provozní hygienu a nedodržení obecných požadavků na potravinářské prostory

► Školy - Lesní mateřská škola - kontrola provozních podmínek včetně způsobu zajištění stravování a kontrola § 50 zákona č. 258/2000 Sb.

V roce 2022 HSHMP na území Prahy evidovala **11 lesních mateřských škol** (dále jen „LMŠ“). Provedla v nich **9 kontrol** s výsledkem „*bez závad*“.

► Měření obsahu soli v pokrmech školního stravování

Mezi základní cíl předmětného úkolu HH patřilo dosažení snížení příjmu dávek soli/sodíku v dětské a dorostové populaci. Mělo ho být dosaženo formou edukace k správným stravovacím návykům a stravováním poskytovaného této populační skupině v rámci školního stravování. Daný úkol zároveň přispěl k zavedení měření obsahu soli v pokrmech školního stravování mezi pracovní postupy odborů HDM KHS s následnou případnou intervencí a přímou edukací zaměstnanců školních jídelen. V rámci tohoto úkolu HSHMP odebrala **20 vzorků polévky** podávaných v rámci školního stravování a poté personálu vysvětlila důvody a potřebnost věnování se dané problematice. **Doporučené množství soli splňovaly pouze čtyři polévky (20 %).** Nejvyšší naměřené množství soli HSHMP zjistila v dýňové polévce jedné z jídelen připravující pokrmy pro žáky ZŠ, v jedné porci HSHMP naměřila 2, 2 g soli. To představovalo 44 % čerpání doporučené denní dávky. Nejčastějším důvodem nesplnění doporučeného limitu je chybějící přehled o solení pokrmů a používání různých dochucovadel a kořeních směsí s vysokým obsahem soli.

Krajské regionální priority

► Monitoring obsahu soli v polévkách podávaných v rámci předškolního a školního stravování

HSHMP realizovala od června 2022 v zařízeních školního stravování regionální úkol se stejným zaměřením jako v září vyhlášený úkol HH ČR. V rámci regionální priority HSHMP provedla **21 měření s následnou edukací personálu. Z odebraných vzorků polévky jen čtyři (19 %) splňovaly doporučené množství soli.** Nejvyšší naměřené množství soli v polévce bylo 1,8 g v 200 ml porci polévky. To představovalo 36 % čerpání doporučené denní dávky. Nejčastějším důvodem nesplnění doporučeného limitu bylo používání různých dochucovadel a kořenicích směsí s vysokým obsahem soli. Kuchaři neměli přehled o tom, kolik gramů soli používají: při komunikaci s odbornými zaměstnanci HSHMP například uváděli, že odměrkou je kávová lžička, avšak neměli přehled, kolik lžiček soli do určitého množství polévky použili. V praxi se tak de facto se často solí od oka a podle chuti kuchaře. Přípravované pokrmy ochutnává většinou jen jedna osoba a volí preference podle své chuti. Dále HSHMP identifikovala neznalosti ohledně čtení etiket, resp. nevěnování pozornosti složení obsahu soli, zejména u kořenicích směsí. Potěšující je naopak zjištění, že v naprosté většině edukovaných školních jídelen převládá ochota provozovatelů, ale také personálu školních jídelen spolupracovat na zlepšení. V této prioritě bude HDM HSHMP i nadále pokračovat. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem se tato forma edukace jeví jako žádoucí.

Měření a laboratorní vyšetření

► Měření kvality ovzduší v učebnách dvou ZŠ

K měření došlo ve třech učebnách s výskytem zápachu – měření v ovzduší zjistilo nízké hodnoty řady látek běžně se vyskytujících ve vnitřním prostředí: naměřené hodnoty nepřekročily limitní koncentrace uvedené ve vyhlášce č. 6/2003 Sb., kterou se stanoví hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností některých staveb. Na druhé straně však HSHMP v učebnách identifikovala látky pro interiér atypické. Šlo o látky patřící do skupiny vyšších alifatických alkoholů. Naměřené údaje převyšovaly hodnoty Státním zdravotním ústavem stanovené referenční koncentrace. Provozovatelé předmětných škol zajistili nápravná opatření s ohledem na pobyt žáků v těchto učebnách.

Podněty občanů

HDM řešil celkem 44 podnětů. Nejčastěji se jednalo o podezření na nevyhovující hygienické podmínky na prostory a provoz škol a školských zařízení. Dále se objevily stížnosti na provoz stravovacích zařízení a v prvním čtvrtletí roku 2022 HSHMP dostávala ještě podněty na nedodržování mimořádných opatření s ohledem na probíhající pandemii covid-19. Po provedeném šetření HSHMP vyhodnotila 6 podnětů jako oprávněných, 8 podnětů jako částečně oprávněných. 28 podnětů pak jako neoprávněných. Dva podněty HSHMP postoupila pro nepříslušnost jiným orgánům veřejné správy.

Přestupková řízení

Odbor HDM HSHMP pravomocně uložil 20 pokut v celkové výši 68 500,-Kč:

- 17 pokut (85 %) - na základě kontrol v zařízeních školního stravování, tj. za nedodržení legislativních požadavků z oblasti potravinového práva;
- 2 pokuty - na základě kontroly provozu škol, tj. za neplnění povinnosti stanovené pro provoz školy;

- 1 pokuta provozovateli venkovní hrací plochy určené pro hry dětí - v roce 2021 zjištěno nesplnění legislativních požadavků na písek určený ke hrám dětí v pískovišti.

Metodická, výchovná a přednášková činnost

► Den otevřených dveří HSHMP dne 28.9.2022:

- přednáška pro veřejnost na téma činnost odboru HDM

► Přednášková sdělení v rámci odborných akcí:

- 1 x sdělení na celorepublikové konferenci odboru HDM, Chodovoplánenské dny HDM, Chodová Planá – *Použití černých pytlů HDPE k uchování teplých pokrmů v jedné MŠ v Praze*
- 1x sdělení na odborném semináři zaměstnanců HSHMP – **Výsledky měření regionálního úkolu - Monitoring obsahu soli v polévkách podávaných v rámci předškolního a školního stravování**
- 4x sdělení na výjezdním zasedání odborů HDM a HOK – *Činnost odboru HDM, příklady z praxe*
- 3 x sdělení na odborných seminářích odboru HDM – *Výkon SZD; Preventivní hygienický dozor; Hygienické minimum pro hygieniky*

► Vzdělávání potravinářské veřejnosti:

- 4 x přednášky – on-line *Hygienické minimum pro zaměstnance provozoven školního stravování*

► Přednášky pro žáky, studenty a pedagogy:

- 11 x přednášky v rámci odborné stáže, praxe, studenti, lékaři – *na téma činnost odboru hygieny dětí a mladistvých*

ČINNOST ODBORU HYGIENY OBECNÉ A KOMUNÁLNÍ (HOK) HSHMP V ROCE 2022

Stručná základní statistika odboru HOK:

- preventivní dozor - posuzování dokumentací, záměrů a strategií - vydáno 6 994 stanovisek, odborných vyjádření a sdělení
- státní zdravotní dozor: provedeno 671 kontrol
- ve spolupráci se zdravotním ústavem: vyšetřeno cca 1060 vzorků vod - pitná, teplá, koupací, tetovacích barev - inkoustů atd.; provedeno 35 měření faktorů životních podmínek v komunálním prostředí - hluk, vibrace a neionizující záření
- řešeno 466 podnětů občanů
- vzdělávací konzultace pro lékaře, studenty i veřejnost při konferencích, výuce, seminářích; analýzy zdravotního stavu populace - spolupráce na zdravotní politice v Praze

Vydaná stanoviska a odborná vyjádření

dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) - územně plánovací dokumentace	58
dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) - územní a stavební řízení, užívání staveb	6468
dle ostatních zákonů	208

Provozní řády

- schváleno celkem 1026 provozních řádů upravujících hygienický režim

Státní zdravotní dozor

HSHMP ho v souladu se zákonem o ochraně veřejného zdraví, tj. pouze nad zákonem vymezenými oblastmi. Kontrolní činnost je prováděna pro daný rok podle plánů kontrolní činnosti, odsouhlasených Ministerstvem zdravotnictví ČR, včetně určení priorit státního zdravotního dozoru. Kontrolní plán také určuje četnost kontrol v jednotlivých typech provozoven, a to zejména na základě míry rizika ohrožení zdraví spojené s danou činností.

► Ochrana zdraví v komunálním prostředí

Kontrolní činnost odboru HOK HSHMP v roce 2022 - počet kontrol:

- ✚ Pitná voda – 24, 4 %
- ✚ Teplá voda – 47, 8 %
- ✚ Koupaliště a sauny – 116, 19 %
- ✚ Ubytovací služby a hotely – 27, 4 %
- ✚ Hluk, vibrace a neionizující záření – 35, 6 %
- ✚ Provozovny péče o tělo – 353, 59 %
- ✚ Pohřební služby – 1 (v % nekvantifikováno)

Celkem bylo odborem HOK HSHMP za rok 2022 provedeno 603 kontrol.

► **Kontroly protiepidemických opatření v souvislosti s covidem-19 u provozoven vykonávajících epidemiologickou závažnou činnost**

Celkem v roce 2022 realizováno 353 takových kontrol. Šlo o provozovny typu holičství a kadeřnictví, manikúry a pedikúry, kosmetické provozovny, masérské, regenerační a rekondiční provozovny, tetovací, regenerační a rekondiční provozovny, tetovací provozovny a solária.

► **Provozovny vykonávající činnosti epidemiologicky závažné**

V začátku roku tento dozor ovlivňovala trvající pandemie covidu-19. Proto se zaměřoval pouze na kontrolu dodržování mimořádných opatření na základě podnětů občanů; četnost kontrol se musela přizpůsobit potřebě vyřizování návrhových řízení v preventivním dozoru. Klasický státní zdravotní dozor v provozovnách činností epidemiologicky závažných začal HOK HSHMP provádět únoru. Kontroly se soustředily především na nově vzniklé provozovny, resp. osoby nově poskytující tyto činnosti. Výběr provozoven se řídil především zkušenostmi při posuzování provozních řádů. Kvalita předkládaných provozních řádů totiž dlouhodobě klesá. HSHMP ve zvýšené míře zaznamenávala skutečnost, že se změnilo složení podnikatelů na provozovnách v rámci sledovaného území. V praxi se tak projevovaly převážně problémy s neaktualizováním provozních řádů. Provozovatelé často HSHMP ani nepožádali o jeho schválení. Absence a neschválení provozního řádu v provozovně představovaly nejčastější zjišťované nedostatky. Vyskytovaly se však i další závady: třeba absence sterilizačního deníku, nepředložení platných dokladů o účinnosti sterilizátoru, ani provozního řádu.

► **Pohřebnictví**

Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví, ukládá HSHMP provádět státní zdravotní dozor u provozovatelů pohřebních služeb a krematorií. V roce 2022 HSHMP provedla jednu kontrolu se zaměřením na provozování krematoria Motol. Při provozování uvedeného krematoria se závady neobjevily.

► **Pitná voda**

Státní zdravotní dozor se soustředil na kontrolu povinností provozovatelů dodržovat jakost pitné vody dodávané vodovody pro veřejnou potřebu a veřejnými studnami. Mimořádnou pozornost HOK HSHMP věnoval otázkám plnění podmínek stanovených v provozních řádech: rozsah a četnost kontroly kvality pitné vody a předávání výsledků rozborů. K žádnému vydání zákazu používání pitné vody nedošlo.

V oblasti pitné vody HOK HSHMP v roce 2022 provedl 25 kontrol se zaměřením na dodržování povinností provozovatele veřejného vodovodu hl. m. Prahy, provozovatele vodovodů do 5000 obyvatel a na provozovatele individuálních zdrojů pitné vody zásobující pitnou vodou veřejné objekty (komerční studny). Při kontrolách se HSHMP soustředila hlavně na jakost dodávané pitné vody.

► **Kontrola jakosti pitné vody dodávané provozovatelem veřejného vodovodu pro hl. m. Prahu**

počet kontrol:	16
počet odebraných vzorků v rozsahu kráceného rozboru:	20
počet odebraných vzorků v rozsahu úplného rozboru:	1

Výsledky:

	počty vzorků
vyhovělo hygienickým limitům dle platné legislativy:	9
překročení hygienického limitu (doporučená hodnota) v ukazateli teplota:	10
překročení hygienického limitu pro ukazatel počet kolonií při 36 °C:	1
překročení hygienického limitu pro ukazatel počet kolonií při 22°C:	1
překročení hygienického limitu pro ukazatele zákal a železo:	1 <i>(závady však byly způsobeny vnitřními rozvody objektu, ve vodě dodávané do objektů provozovatelem veřejného vodovodu pro hl. m. Prahu byly výše uvedené ukazatele vyhovující)</i>

► **Kontrola jakosti pitné vody u provozovatelů vodovodu do 5000 obyvatel**

počet kontrolovaných subjektů:	4
počet odebraných vzorků pitné vody:	2
počet nevyhovujících vzorků v ukazateli teplota:	2

► **Kontrola jakosti pitné vody u provozovatelů individuálních zdrojů pitné vody zásobující pitnou vodou veřejné objekty (komerční studny)**

Komerční studny, jako zdroj pitné vody provozované podnikajícími osobami, byly kontrolovány v objektu pivovaru, zahradnictví, v lesní mateřské škole, v obchodně-administrativním centru a v kancelářské budově.

počet odebraných vzorků pitné vody:	5
počet nevyhovujících vzorků v ukazateli teplota a pH:	1
počet nevyhovujících vzorků v ukazateli teplota a počet kolonií při 36 °C:	1
počet nevyhovujících vzorků v ukazateli chlór volný:	1
počet nevyhovujících vzorků v ukazateli teplota:	1

V roce 2022 nebyl vydán zákaz používání pitné ani teplé vody zásobující území hlavního města Prahy.

► **Koupací vody**

Mezi zásadní ukazatele kontrol patří:

- jakost vod ke koupání v umělých a přírodních koupalištích, biotopech a v betonových nádržích;

- dodržování četnosti provádění analýz vody;
- informování veřejnosti v případě znečištění vody ke koupání;
- vybavenost koupališť; hygienické podmínky v areálu;
- dodržování provozního řádu.

počty kontrol:

koupaliště ve volné přírodě	6
koupaliště umělá trvalá	62
sezónní koupaliště	12
sauny	36

Koupání ve volné přírodě HSHMP monitorovala od poloviny května do konce srpna roku 2022. Na základě provedených odběrů se koupaliště hodnotila pěti bodovou stupnicí. V Betonové nádrži Divoká Šárka určené ke koupání měla kvalita vody po celou sezónu stupeň 1, tudíž šlo o vodu vhodnou ke koupání po celou koupací sezónu. V případě přírodních koupališť se hodnocení pohybovala od stupně 2 – zhoršené smyslově postižitelné vlastnosti vody, přes zhoršenou jakost vody až k vodě nevhodné ke koupání, převážně v období srpna. V polovině července HSHMP v jednom případě vydala stupeň 5 - zákaz koupání, který vytrval až do konce koupací sezóny. Jednalo se o přemnožení sinic.

Na základě podnětu HSHMP realizovala na biotopu Lhotka na Praze 4 monitoring plžů v souvislosti s možným výskytem cercáriové dermatitidy. Nalezené cercárie však rizikem pro koupající se osoby nebyly.

Úkoly hlavního hygienika

► **Kontrola bezpečnosti tetovacích inkoustů a permanentního make-upu**
(v souladu s požadavky nařízení Komise (EU) č. 2020/2081 ze dne 14. prosince 2020, kterým se mění příloha XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, pokud jde o látky v tetovacích inkoustech nebo v permanentním make-upu, v provozovnách služeb péče o tělo, kosmetických salonech a v provozovnách nabízejících tetovací služby)

V období měsíců října až prosince roku 2022 HSHMP provedla cílený státní zdravotní dozor v šesti provozovnách, kde dochází k činnostem porušujícím integritu lidské kůže – tetování.

Ve třech provozovnách byl proveden odběr vzorků tetovacích inkoustů za účelem laboratorního vyšetření. Jednalo se o následující tetovací inkousty:

byly odebrány tři druhy inkoustů. U všech tří vzorků inkoustů nebylo prokázáno porušení požadavků stanovených v nařízení Komise (EU) č. 2020/2081 ze dne 14. prosince 2020, kterým se mění příloha XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, pokud jde o látky v tetovacích inkoustech nebo v permanentním make-upu.

V dalších třech provozovnách byla provedena kontrola značení nalezených a používaných tetovacích inkoustů.

Krajské regionální priority

HSHMP věnuje zvláštní pozornost problematice, která je významná z hlediska ochrany veřejného zdraví ve sledovaném regionu, a to formou tzv. regionálních úkolů. Jedná se o státní zdravotní dozor a získávání dat, vztahujících se k činnosti specifické pro území hlavního města Prahy.

► **Kontroly teplé vody ve fakultních nemocnicích:**

z pohledu přítomnosti bakterie Legionella spp. (Legionella species), ve smyslu § 3 zákona č. 258/2000 Sb. a vyhlášky č. 252/2004 Sb. kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů.

Měření a laboratorní vyšetření

HOK HSHMP v roce 2022 realizoval 35 měření faktorů životních podmínek - hluk, vibrace a neionizující záření v komunálním / mimopracovním prostředí

Podněty občanů

HOK HSHMP v roce 2022 obdržel 466 podnětů. HSHMP všechny podněty prošetřila na místě. Výjimku tvořily pouze podněty postoupené k vyřízení z důvodů objektové či věcné nepříslušnosti jiným orgánům státní správy - např. s problematikou ovzduší, odpadních vod a plísní v bytech. Podněty občanů kromě bezprostřední realizace opatření na ochranu zdraví slouží HSHMP i k usměrnění státního zdravotního dozoru.

Podněty občanů k problematice hluku, vibrací a neionizujícího záření

Podnětů a dotazů na hluk, vibrace a provoz zdrojů neionizujícího záření v mimopracovním prostředí HSHMP v roce 2022 obdržela 119.

Nejčastější témata podnětů:

●	hluk ze silniční, tramvajové a železniční dopravy, popř. kombinace těchto zdrojů
●	hluk ze stavební činnosti
●	hluk ze stacionárních zdrojů (VZT, klimatizace, trafostanice a v neposlední řadě hudební produkce uvnitř budov)
●	hluk z provozu nově instalovaných tepelných čerpadel
●	v letním období se pravidelně opakují podněty na provoz Letiště Václava Havla Praha

Příčinou hluku na Letišti Václava Havla Praha je pravidelná údržba letové dráhy, která vyvolává převedení letů na vedlejší vzletovou a přistávací dráhu.

I přes změnu právní úpravy jsou stále podávány podněty na produkci hudby ve venkovních prostorech, kde však již HSHMP nemá svěřenu působnost.

Na základě podnětů občanů ve věci hluku, popř. vibrací, HSHMP v roce 2022 organizovala 91 místních šetření v terénu s cílem na místě identifikovat zdroje hluku, charakter hluku, způsob šíření a dobu trvání hluku.

V případě silniční a železniční dopravy lze pro celé území hlavního města Prahy zjistit akustickou situaci z výpočtové hlukové mapy ministerstva zdravotnictví ČR (tzv. Strategické hlukové mapy).

Pokud nejsou potřebné údaje k dispozici, nebo pokud nelze s jistotou předpokládat, že nedochází k překračování hygienických limitů hluku, je zahájena kontrola podle zákona 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 255/2012 Sb.“), spojená s měřením hluku, příp. vibrací, a to ve spolupráci s akreditovanou zkušební laboratoří.

Během roku 2022 HSHMP ve spolupráci s akreditovanou zkušební laboratoří provedla celkem 29 měření hluku - 19 liniových zdrojů hluku; 10 stacionárních zdrojů hluku). Ve dvou případech se prokázalo neplnění povinností dle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

ČINNOST ODBORU HYGIENY VÝŽIVY A PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ (HV A PBU) HSHMP V ROCE 2022

HYGIENA VÝŽIVY

Stručná základní statistika HV

- preventivní dozor – posuzování dokumentací, záměrů a strategií - **968 stanovisek, odborných vyjádření**
- státní zdravotní dozor - **1613 šetření v terénu**
- ve spolupráci se zdravotními ústavy vyšetřeno – provedeno **233 vzorků - 8 stěrů z prostředí**
- řešeno **377 podnětů** (stížností) občanů, z toho ve 114 případech řešeny podněty na zdravotní obtíže po požití potravin a pokrmů

Vydaná stanoviska a odborná vyjádření

dle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	územní a stavební řízení, užívání staveb	968 závazných stanovisek
---	---	---------------------------------

Vydaná osvědčení o odborné způsobilosti

osvědčení prokazující znalost hub: 11

Státní zdravotní dozor

► Oblast společného stravování

K 2. 1. 2022 HSHMP evidovala **4 169 provozoven stravovacích služeb** spadajících do dozoru orgánu ochrany veřejného zdraví. Kontrolní činnost je prováděna podle plánu kontrolní činnosti, na základě výsledků předchozích kontrol, aktuální epidemiologické situace a konkrétních podnětů od občanů.

V provozovnách stravovacích služeb HSHMP vykonala **1613 kontrol:**

počet odebraných a laboratorně vyšetřených vzorků potravin	233
počet nevyhovujících vzorků	43
počet provedených stěrů prostředí	8
počet nevyhovujících stěrů	0

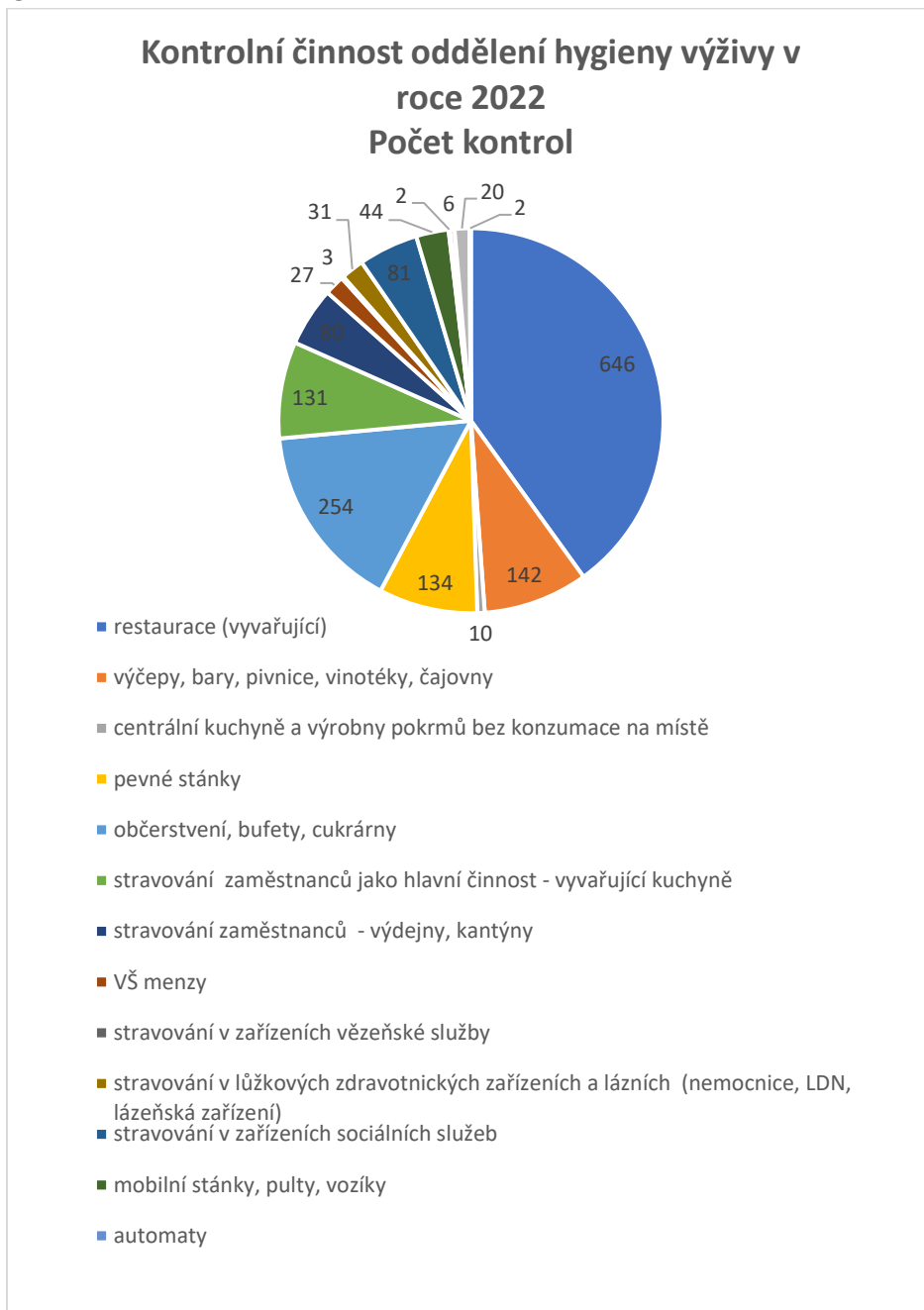
V návaznosti na hlášený výskyt alimentárních onemocnění – způsobené bakteriemi pomnoženými v potravinách při nesprávné přípravě či manipulaci s potravinami či při přípravě hotových pokrmů - HSHMP realizovala **114 kontrol**. V **57 případech** se podnět na zdravotní obtíže ukázal jako **oprávněný**. Při kontrolách HSHMP v provozovnách stravovacích služeb zjistila hygienické nedostatky především v nevhodném skladování potravin a pokrmů při bezpečných teplotách a nedostatky v provozní hygieně.

Sankce za přestupky

počet finančních sankcí	349
částka v Kč	1 890 400
počet napomenutí za méně vážné přestupky	15
počet domluv	17

V souvislosti se zjištěnými nedostatky HSHMP vždy nařídila jejich odstranění, ve zvláště závažných případech uložila provedení **sanitace (18 případů)** a ve **2 případech** provedení **likvidace pokrmů**.

Graf č. 1

Úkoly hlavního hygienika

► Ověření pravdivosti informací o původu a druhu masa

počet kontrol	43
počet zkontrolovaných druhů masa bez odběru vzorků	65 <i>(včetně dvou druhů masa rybího)</i>
počet laboratorně vyšetřených vzorků	1 <i>(vyhovující výsledek - výrobek z mletého masa,</i>

	<i>prokázán obsah vepřového a hovězího masa, koňská DNA neprokázána)</i>
počet pochybení	1 <i>(místo nabízeného čerstvého rybího masa bylo k výrobě pokrmu použito zmrazené maso stejného druhu)</i>

► **Ověření správnosti značení nabízených pokrmů s deklarovaným obsahem různých druhů sýrů**

počet kontrol	42
počet zkontrolovaných sýrů bez odběru vzorků	56
počet laboratorně vyšetřených vzorků	1 <i>(sýr Eidam - vyhověl ve všech sledovaných ukazatelích)</i>
pochybení	u 2 kontrolovaných sýrů v 1 provozovně <i>(zjištěna záměna deklarovaného sýru jiným, cenově dostupnějším druhem - za pochybení uložena sankce)</i>

Krajské regionální priority

► **Monitoring kvality fritovacích olejů**

počet zkontrolovaných provozoven <i>(restaurace, občerstvení, závodní stravování)</i>	25
počet zkontrolovaných vzorků olejů	35

■ **Výsledky senzoričkého hodnocení olejů**

počet provozoven: fritovací olej ve fritézách nevyhověl <i>(velmi zakalený)</i>	2
--	---

■ **Výsledky hodnocení olejů přístrojem TESTO 270**

počet nevyhovujících případů	1
naměřená hodnota nevyhovujícího případu	27 %

■ **Výsledky laboratorního vyšetření vzorků olejů na přítomnost obsahu polymerních triacylglycerolů**

počet odebraných vzorků	17
výsledky	všech 17 vzorků vyhovělo

■ **Druhy kontrolovaných olejů**

druh oleje	počet
slunečnicovo-řepkový	4
slunečnicový	1
vícedruhový	23
řepkový	6
palmový	1

Všechny provozovny měly kontrolu fritovacího oleje zavedenou v plánu HACCP. Ani při jedné kontrole HSHMP nezjistila porušení v likvidaci použitého oleje po fritování, všichni provozovatelé využívali akreditované firmy.

► Zmrzliny

počet kontrol	21
počet odebraných vzorků	43
počet nevyhovujících vzorků pro přítomnost bakterií Enterobacteriaceae	19 (44%) <i>(nadlimitní počet těchto bakterií svědčí o nedostatečné provozní hygieně)</i>
počet provozoven s nařízením sanitace	12
počet uložených blokových sankcí	6
počet zahájených správních řízení	6

■ Další vyšetření

		výsledky
počet vzorků zmrzlin odeslaných na chemické vyšetření se zaměřením na obsah potravinářských barviv	4	vyhovující
počet vzorků zmrzlin odeslaných na stanovení obsahu lepku	6	vyhovující
počet odebraných vzorků ledových tříští	3	v jednom případě zjištěna vyšší hodnota barviva Žluť SY

► Výrobky ledu

		výsledky – počty nevyhovujících vzorků
počet provedených kontrol	15	-
počet odebraných vzorků ledu	11	● 4 <i>(v ukazateli koliformní bakterie)</i> ● 1 <i>(nález intestinálních enterokoků)</i>
počet odebraných vzorků pitné vody	11	1 <i>(v ukazateli koliformní bakterie)</i>
počet provozoven s nevyhovujícími nálezy, kde nařízena sanitace	4	-

Dvakrát HSHMP provedla následnou kontrolu ledu včetně odběru vzorků ze sanitovaných výrobníků s vyhovujícím výsledkem. Dvakrát HSHMP nařídila okamžitou sanitaci výrobníků ledů kvůli jejich znečištění nebo zaplísnění. 4 kontroly výrobníků ledu bez odběru vzorků dopadly bez nalezení jakýchkoli závad.

► Screening obsahu soli

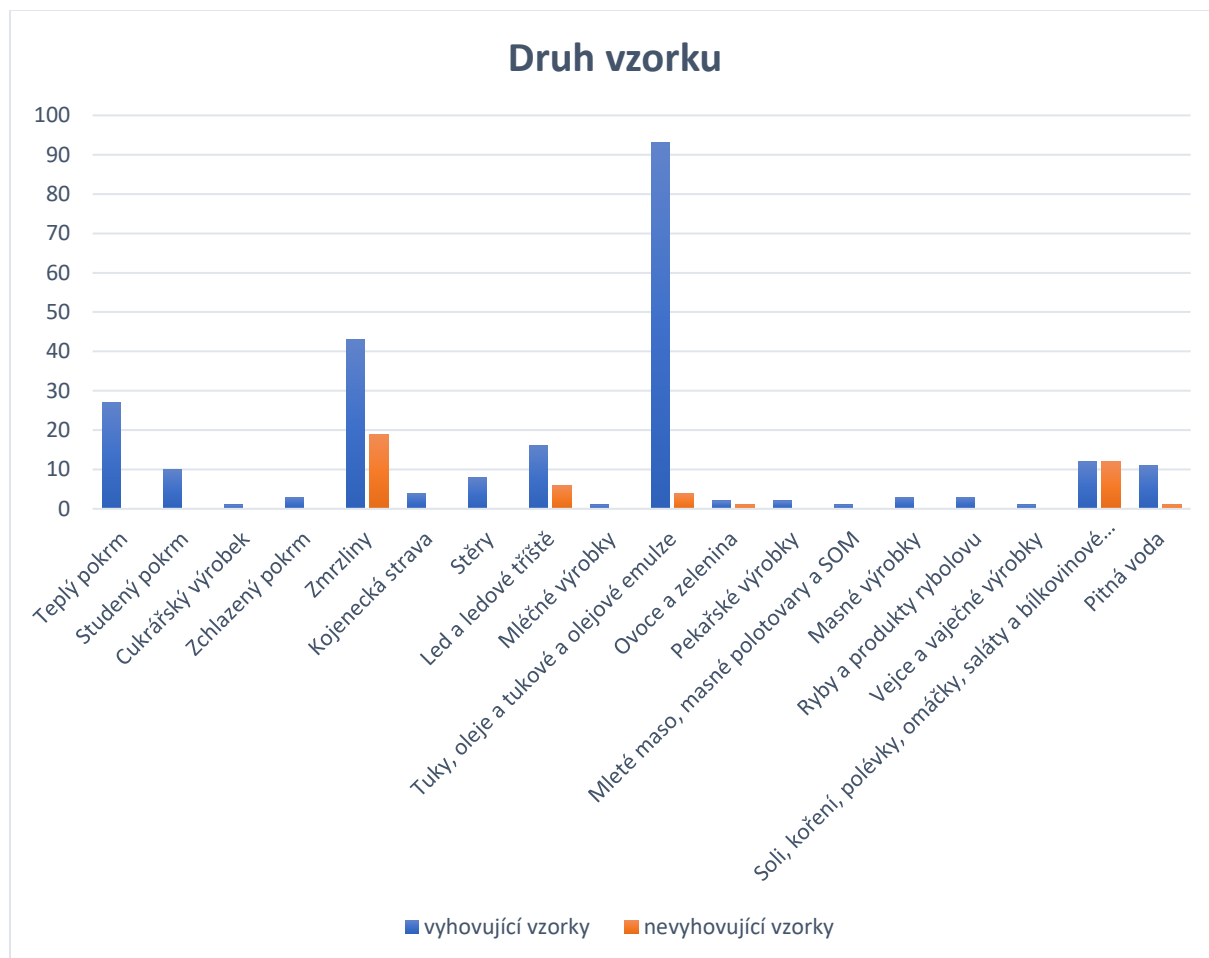
HSHMP zkontrolovala přístrojem EBRO 8 pokrmů – polévek, 6 odebraných vzorků zároveň hygienici odeslali k paralelnímu ověření v laboratoři. Žádný vzorek měřený přístrojem EBRO nevyhověl požadavkům na přiměřený obsah soli v polévce: šlo o množství významně překračující doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO), které činí pro dospělého 5g soli denně. To následně potvrdily i laboratorně stanovené hodnoty. Chybovost měření

přístrojem EBRO se pohybovala v intervalu -13% až +22%. Rozdíly však mohly být způsobeny i nepřesnými přepočty a stanovením velikosti porce.

Měření a laboratorní vyšetření

- v provozovnách všech typů stravovacích služeb HSHMP v roce 2022 odebrala 241 vzorků, z toho 43 vzorků ve sledovaných ukazatelích vyšly jako nevyhovujících. V tomto počtu jsou zahrnuty plánované vzorky, vzorky odebrané na základě podnětů spotřebitelů, vzorky odebrané v rámci plnění cílených úkolů hlavního hygienika ČR a vzorky odebrané v rámci regionálních úkolů.

Graf č. 2

Tabulka č. 1

Druh vzorku	Počet vzorků	Nevyhověl
Teplý pokrm	27	0
Studený pokrm	10	0
Cukrářský výrobek	1	0
Zchlazený pokrm	3	0
Zmrzlina	43	19
Kojenecká strava	4	0
Stěry	8	0
Led a ledové tříště	16	6
Mléčné výrobky	1	0
Tuky, oleje a tukové a olejové emulze	93	4
Ovoce a zelenina	2	1
Pekařské výrobky	2	0
Mleté maso, masné polotovary a SOM	1	0
Masné výrobky	3	0
Ryby a produkty rybolovu	3	0
Vejce a vaječné výrobky	1	0
Soli, koření, polévky, omáčky, saláty a bílkovinné produkty	12	12
Pitná voda	11	1

Tabulka č. 2

	Počet vzorků odebraných v provozovnách stravovacích služeb	
Celkový počet odebraných vzorků	241	
Celkový počet nevyhovujících vzorků	43	
Druh vyšetření	vyhověl	nevyhověl
mikrobiologicky	62	23
chemicky	67	13
senzoricky	47	6
Energetická a výživová hodnota pokrmů	6	0
Identifikace potraviny/pokrmu (záměna surovin, klamání)	2	0
toxiny mikrobiálního původu	14	0
Mikrobiologické vyšetření materiálu z prostředí (stěry)	8	0
Pitná voda	10	1

Podněty občanů

HSHMP v roce 2022 obdržela celkem 485 podnětů - jako věcně příslušný orgán řešila 377 podnětů - ve 144 případech se podněty týkaly zdravotních obtíží po požití potravin či pokrmů.

Na základě podnětů od občanů vykonala 217 kontrol v provozovnách stravovacích služeb, oprávněnost podnětů se ukázala v 85 případech. Jednalo se převážně o podněty na nedostatečnou provozní hygienu, nedostatečné značení alergenů a nevhodnou manipulaci s potravinami.

V souvislosti s podezřením či výskytem alimentárního onemocnění hygienici provedli 114 kontrol v provozovnách stravovacích služeb. U 57 případů se podnět prokázal jako oprávněný, kdy v souvislosti se špatným hygienickým stavem provozovny či s nevhodným skladováním potravin a pokrmů mohlo dojít u konzumentů ke gastrointestinálním potížím.

Parametry zjišťovaných nedostatků

■ Společné stravování

počet pokut	počet napomenutí	důvody udělení sankcí
349	15	<ul style="list-style-type: none">• požadavky na hygienu provozu• označování rozpracovaných pokrmů a polotovarů• ochrana potravin a pokrmů před kontaminací při manipulaci• obecné požadavky na potravinářské prostory• skladování potravin• datum použitelnosti, datum minimální trvanlivosti• bezpečnost pokrmů při uvádění do oběhu• dodržování postupů na zásadách HACCP

■ Porušení zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v platném znění

počet uložených pokut	výše uložených pokut v Kč	důvody udělených sankcí
14	79 000,-	<ul style="list-style-type: none">• neoznačení provozovny u vstupu zjevně viditelnou grafickou značkou „Kouření zakázáno“• absence zjevně viditelného textu zákazu prodeje tabákových výrobků / alkoholických nápojů osobám mladším 18 let v provozovně v místě jejich prodeje• nedodržování zákazu kouření ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb

HYGIENA PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ

Stručná základní statistika PBU

- státní zdravotní dozor: 523 šetření v terénu
- ve spolupráci se zdravotními ústavy vyšetřeno: 29 vzorků
- provedeno: 81 opatření ke stažení nevyhovujících výrobků z tržní sítě
- řešeno: 174 podnětů (stížností) občanů
- potvrzeno 154 podnětů
- na trhu prověřen výskyt:
 - 131 nebezpečných výrobků hlášených v systému RAPEX
 - 25 výrobků hlášených v systému RASFF
 - 77 nebezpečných výrobků vyhlášených MZČR

Vydaná stanoviska

na základě 8 žádostí od celní správy:	vydáno 8 stanovisek k propuštění či nepropuštění zboží z prvního místa vstupu Praha Ruzyně, převážně v oblasti dovozu elektronických cigaret a jejich náplní
---------------------------------------	---

Státní zdravotní dozor

► Oblast předmětů běžného užívání (PBU)

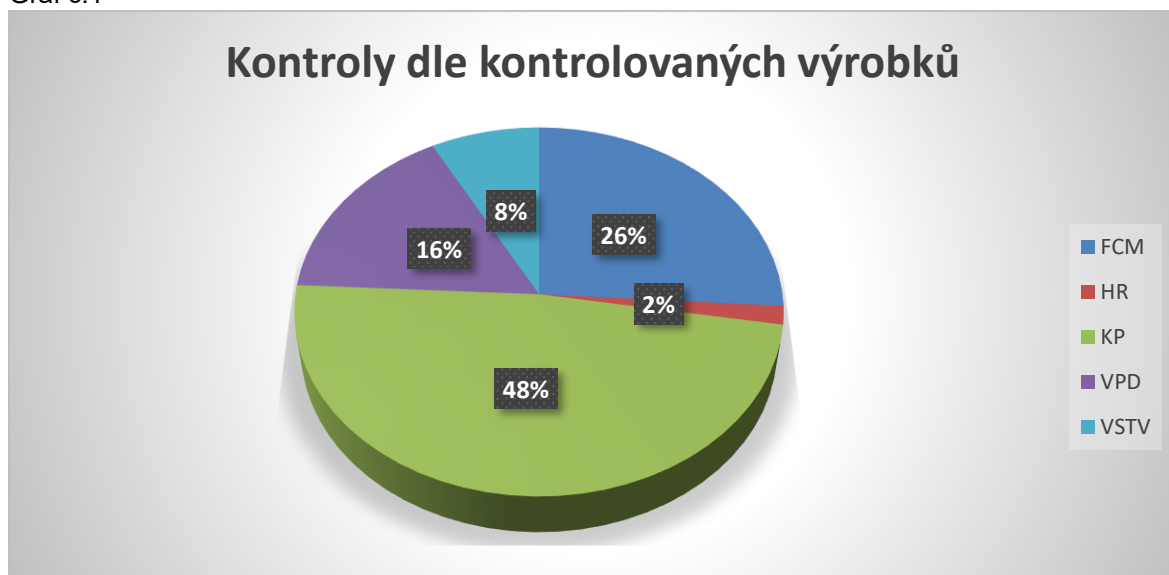
K 2.1.2022 HSHMP evidovala **2 079 provozoven** spadajících do dozoru orgánu ochrany veřejného zdraví v oblasti PBU. Kontrolní činnost je prováděna podle plánu kontrolní činnosti, na základě výsledků předchozích kontrol, informací ze systémů RAPEX a RASFF, aktuální situace na trhu a konkrétních podnětů od občanů.

		výsledky:
počet provedených kontrol:	523	-
počet odebraných a laboratorně vyšetřených vzorků:	29	<ul style="list-style-type: none">● nevyhověly: 4 vzorky● 3 výrobky vyhlášeny MZČR jako nebezpečné
počet provedených šetření k ověření výskytu nebezpečných výrobků na trhu hlášených v systémech rychlého varování RAPEX, RASFF a vyhlášených MZČR	233	-

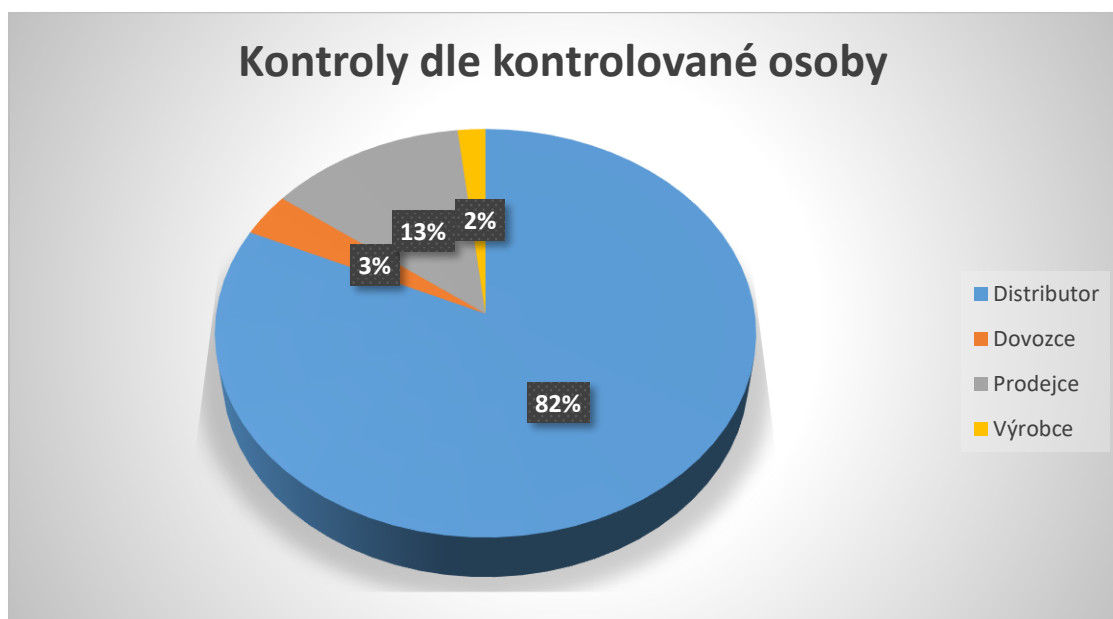
Finanční sankce

počet finančních sankcí	výše v Kč	počet sankcí za méně závažný přestupek	počet opatření ke stažení nevyhovujících výrobků z tržní sítě
22	360000,-	1 napomenutí	81
			<ul style="list-style-type: none"> • 21 výrobků pro styk s potravinami (FCM) • 40 kosmetických přípravků (KP) • 2 hračky (HR) • 1 výrobek pro děti (VPD) • 17 výrobků souvisejících s tabákovými výrobky (VSTV)

Graf č.1

Graf. č. 2

Úkoly hlavního hygienika

► **Cílený úkol v oblasti obalů kosmetických přípravků** zaměřený na ověření, zda kosmetické přípravky splňují požadavky na minimalizaci celkového množství odpadů z obalů, a zda nejsou v obalech těchto kosmetických přípravků přítomny škodlivé těžké kovy v nadlimitním množství. HSHMP zahájila 2 kontroly u výrobců kosmetických přípravků. Úkol byl časově náročný vzhledem k velkému objemu zasílané a požadované dokumentace. Vyhodnocování a dokládání následných podkladů od výrobců pokračuje.

► **Cílený úkol zaměřený na dozor textilních výrobků** vyskytujících se na trhu v České republice, odběr vzorků textilu – 4 textilní výrobky/oděvy a prádlo pro dospělé populaci, 3 textilní výrobky pro děti do 15 let, v rámci rozpočtu 2 vzorky ložního povlečení. Proveden odběr 9 vzorků. Výsledky, které HSHMP obdržela, byly vyhovující. Pouze u 1 vzorku textilního výrobku vyšel vyšší obsah bromu, což může vést k podezření na použití zakázaných polybromovaných bifenyliů. ZÚ ani SZÚ nemají zavedeny metody ke stanovení polybromovaných bifenyliů a vzorek proto došetřován v jiné laboratoři.

► **Pokyn pro celostátní prioritu Ministerstva zdravotnictví ČR – Lilial** v souvislosti se zákazem aromatické látky Lilial, které se týkají možného přetrvávajícího výskytu kosmetických přípravků s látkou Lilial (CAS 80-54-6; IUPAC: 2-(4-terc-butylbenzyl)propanal; INCI: butylphenyl methylpropional; a další možné názvy, na trhu. Úkol HSHMP splnila, realizovala 41 kontrol v tržní síti a nařídila stažení přípravků z trhu. Někteří distributoři neobdrželi informace od svých dodavatelů o zakázané látce a stahování přípravků, jiní nezkontrolovali přípravky na skladě.

Krajské regionální priority

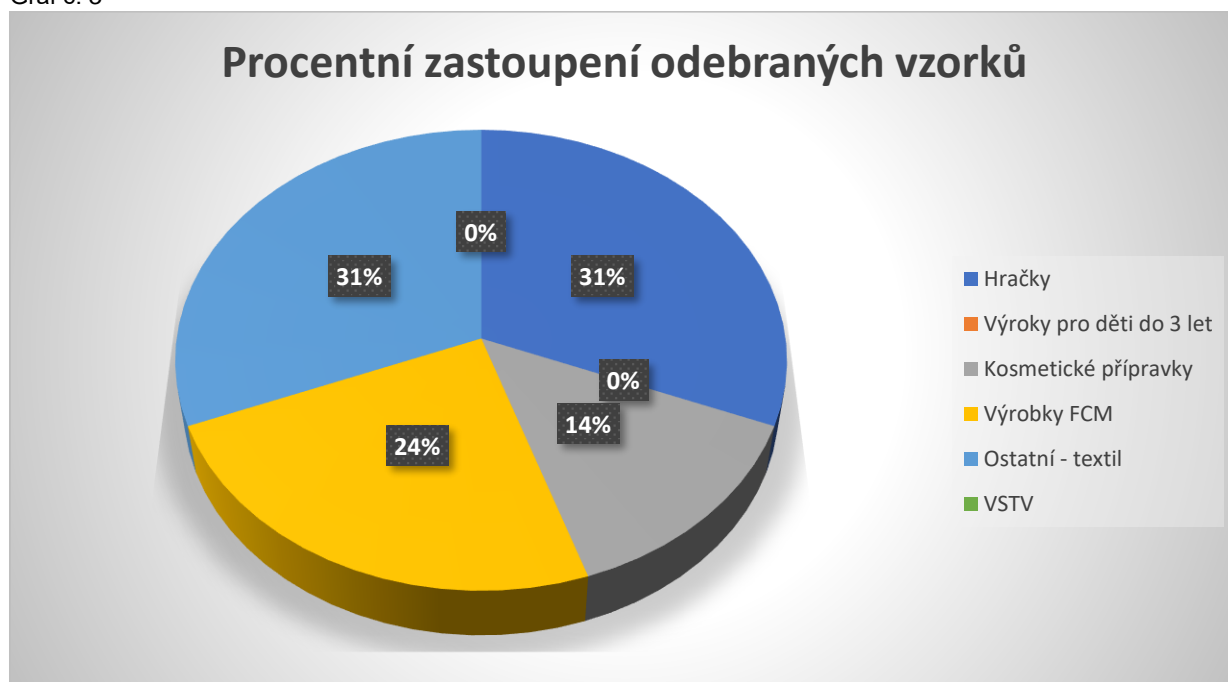
► **RÚ Panenky** – HSHMP odebrala k laboratornímu vyšetření 5 druhů „panenek“ na obsah esterů kyseliny ftalové. 2 panenky obsahem esterů kyseliny ftalové nevyhověly platné legislativě, a proto došlo k jejich stažení z trhu, následně se vyhlásily jako nebezpečné výrobky MZ ČR. Dochází k opakovaným záchytům a hlášením ze systému RAPEX.

► **RÚ Polyamidové kuchyňské nádobí a náčiní** – HSHMP odebrala 4 druhy kuchyňského náčiní k vyšetření na obsah PAA. Úkol splněn. Všechny odebrané vzorky vyhověly platné legislativě. Na základě výsledků v této oblasti je vidět posun k lepšímu a patrně změně technologie výroby výrobků. Již delší dobu k záchytu nevyhovujících výrobků z polyamidu na území Prahy nedošlo.

Měření a laboratorní vyšetření

V roce 2022 HSHMP odebrala 29 vzorků PBU, z toho 4 vzorky ve sledovaných ukazatelích nevyhověly. V tomto počtu jsou zahrnuty plánované vzorky, vzorky odebrané na základě podnětů spotřebitelů, vzorky odebrané v rámci plnění cílených úkolů hlavního hygienika ČR a vzorky odebrané v rámci regionálních úkolů.

Graf č. 3

Tabulka

	Počet odebraných vzorků PBU	
	Celkový počet odebraných vzorků	29
Celkový počet nevyhovujících vzorků	4	
Druh vyšetření	vyhověl	nevyhověl
mikrobiologické	2	0
chemické	23	3
fyzikální faktory	3	0
Jiné (např. sensorika, SPF apod.)	10	1

Podněty občanů

HSHMP obdržela v roce 2022 za oblast PBU **174** podnětů, z toho **154** podnětů prokázaných, **20** neprokázaných. Dále HSHMP dostala od jiných orgánů 139 postoupených podnětů a 35 podnětů obdržela přímo od spotřebitelů.

Tabulka – počty podnětů dle jednotlivých druhů výrobků:

kosmetické přípravky (KP)	60
výrobky pro děti do 3 let (VPD)	4
hračky (H)	18
výrobky pro styk s potravinami (FCM)	10
výrobky související s tabákovými výrobky (VSTV)	46

Vzhledem k rozšířeným kompetencím v oblasti chemického zákona přijato 5 podnětů, např. na zdravotní závadnost nábytku, pach svíček, alergické reakce po vyzkoušení textilu atd. Naopak z důvodu věcné nebo místní nepříslušnosti HSHMP jiným orgánům státní správy předala 31 podnětů. Předmět podávaných podnětů: především podezření na klamání spotřebitele, nedoložení prohlášení o shodě či podezření na zdravotní závadnost výrobků, uvádění léčebných tvrzení.

Přestupková řízení

Za zjištěná porušení povinností v oblasti ochrany veřejného zdraví u PBU HSHMP v roce 2022 pravomocně uložila 21 správních trestů– 22 pokut v celkové výši 360 000,- Kč a 1 napomenutí.

Tabulka – přehled a počty sankcí dle jednotlivých druhů výrobků

druh výrobku	počty sankcí	výše sankcí v Kč
hračky	11	195 000,-
kosmetické přípravky	8	105 000,-
výrobky pro styk s potravinami	3	60 000,-

Parametry zjišťovaných nedostatků v oblasti PBU

druh sankce	počet	důvody
pokuta	22	<ul style="list-style-type: none"> • porušení požadavků na označování výrobků • scházející povinná dokumentace • nesplněna oznamovací povinnost • obsah zakázaných látek ve výrobku
napomenutí	1	

ČINNOST ODBORU HYGIENY PRÁCE (HP) HSHMP V ROCE 2022

Stručná základní statistika HP

počet provedených kontrol	priority
1683	<ul style="list-style-type: none">• kontrola zajištění pracovně lékařských služeb• kontrola prací 2.-4. kategorie• kontrola biocidních a chemických látek a směsí• šetření nemocí z povolání• kontrola prací s azbestem• další kontroly zadané hlavním hygienikem ČR

► Kontroly k předloženým dokumentacím k bouracím/demoličním pracím v rámci stavebního řízení, podaným hlášením k pracím, při nichž jsou nebo mohou být zaměstnanci exponováni azbestu

V dané oblasti HSHMP v roce 2022 vykonala 65 kontrol.

Poznatky HSHMP

Zaměstnavatelé téměř ve většině případů dodržují:

- technologické postupy, které jsou používány v zájmu omezení expozice osob prachu azbestu
- technická a organizační opatření k zajištění ochrany zdraví osob vykonávajících práci s azbestem a materiály obsahujícími azbest a jiných osob přítomných na pracovišti a v blízkosti pracoviště, kde dochází nebo může docházet k expozici azbestu

Zaměstnavatelé ve většině případů zajistili vybavení osob pracujících v kontrolovaném pásmu:

- ochranným pracovním oděvem a osobními ochrannými pracovními prostředky k zamezení expozice azbestu dýchacím ústrojím

Zaměstnavatelé ve většině případů dále ohledně ochranných pracovních oděvů a osobních ochranných pracovních prostředků zajistili:

- místo a způsob jejich ukládání
- jejich čištění, praní
- kontrolu jejich funkčnosti po použití
- popřípadě způsob jejich likvidace

Zjištěné nedostatky:

- v zajištění PLS
- případy, kdy práce byly prováděny bez řádně předloženého hlášení
- zaměstnavatel nedodržel povinnosti pro práce s azbestem (PLS prohlídky, správný technologický postup, nezajištění technologického postupu apod.)

Několik případů HSHMP řešila v přestupkovém řízení. Pro některá hlášení HSHMP oznamovatele vyzvala k doplnění, neboť hlášení neobsahovala všechny údaje požadované § 5 vyhlášky č. 432/2003 Sb.

► **Kontroly na úseku ochrany zdraví při práci**

počet zkontrolovaných provozoven	počet pokut udělených za porušení právních předpisů	celková výše pokut v Kč
773	27	303 000,-

► **Posouzení vzniku nemoci z povolání**

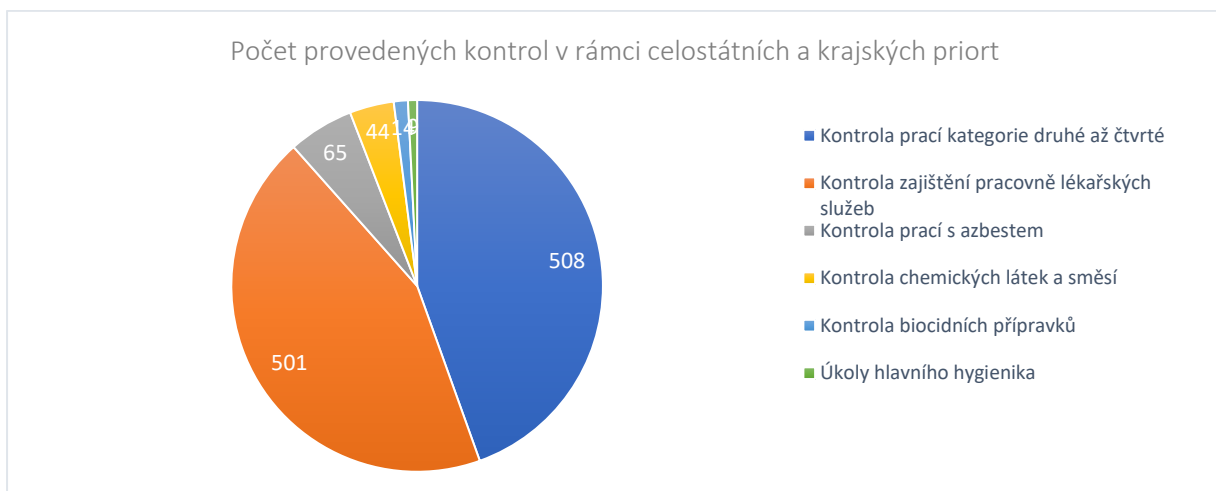
HSHMP v daném roce realizovala 207 šetření pracovních podmínek u zaměstnavatelů.

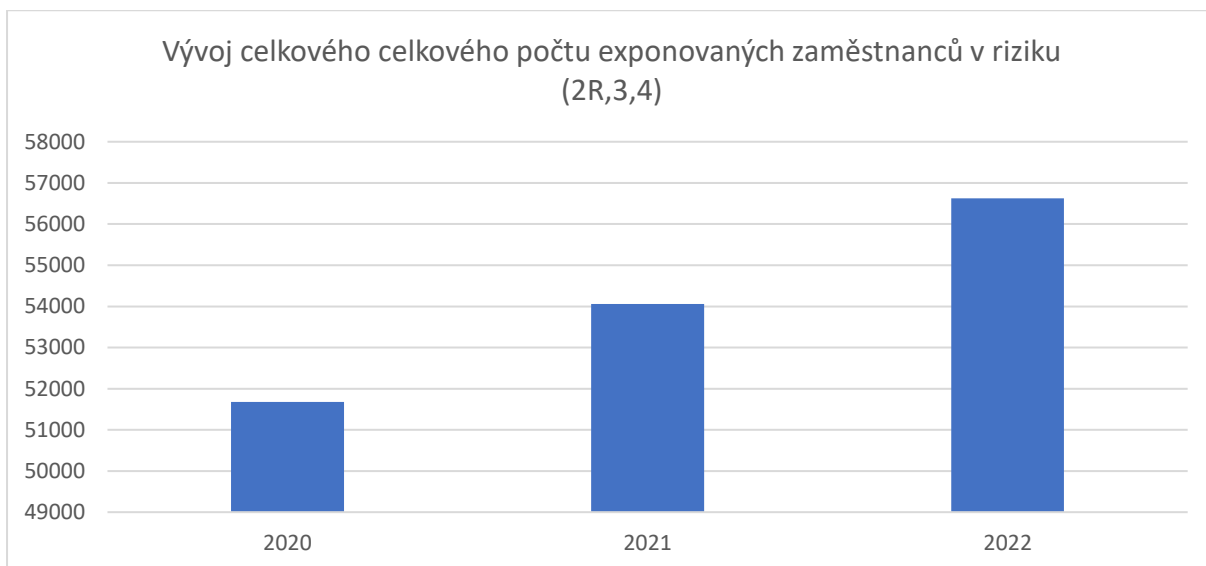
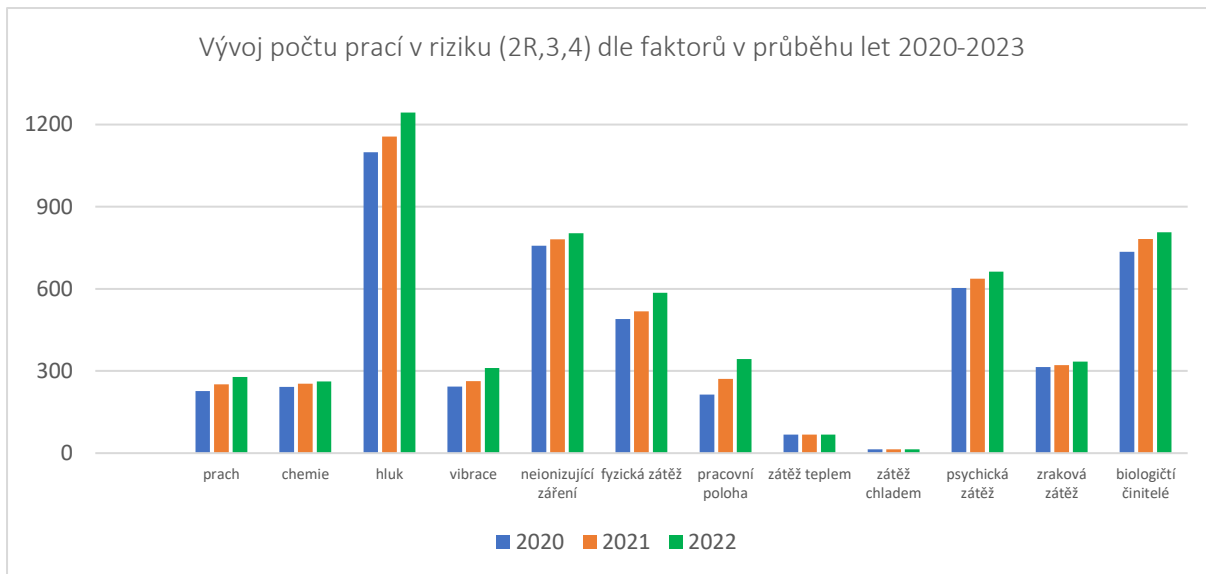
Převážná většina souvisela s uznáním nemoci covid-19 jako nemoci z povolání, tedy kapitolou V. - Nemoci přenosné a parazitární, Seznamu nemocí z povolání – Nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, v platném znění. Většinou šlo o šetření v rámci ústavní a ambulantní zdravotní péče a také v sociálních službách. Výjimečně se šetřilo ve školských zařízeních. Ve většině případů byly podmínky pro uznání nemoci z povolání splněny.

Onemocnění zařazených v kapitole II. – Nemoci z povolání způsobené fyzikálními faktory, dle výše citovaného nařízení vlády, se týkalo 18 šetření pracovních podmínek. U 6 z nich objektivizace pracovních podmínek vyžadovala i měření lokální svalové zátěže.

► **Vydaná rozhodnutí a stanoviska**

celkový počet odborem HP vydaných rozhodnutí – zejména v rámci kategorizace prací	174
počet stanovisek vydaných v rámci preventivního dozoru – stavebního řízení podle §77 zákona č. 258/2000 Sb.	2205
počet vyjádření k hlášení prací s azbestem	171

Přestupková řízení

Ochrana zdraví při práci – 27 pokut – 303 000 Kč

Důvody:

- nezajištění pracovně lékařských služeb
- neprovádění pravidelného hodnocení rizik
- neprovedení kategorizace prací
- nezajištění minimálních opatření pro ochranu zdraví zaměstnanců při práci s azbestem
- nezajištění pracovně lékařských prohlídek
- nesoučinnost při výkonu SZD – neoznámení použití biocidního přípravku

Podněty

V oblasti pracovních podmínek HSHMP řešila celkem 75 podnětů. Jednalo se zejména o nedostatky v zázemí pro zaměstnance, úklidu, zajištění pitné vody v sanitárních zařízeních, nedostatečné zajištění pracovně lékařských služeb, podněty týkající se nakládání s azbestem. 12 podnětů HSHMP vyhodnotila jako oprávněné.

Měření a analýzy

6 fyziologických měření a šetření	podezření na nemoc z povolání	objektivizace lokální svalové zátěže, ergonomie pracoviště a pracovních poloh
9 odborů vzorků v rámci úkolu HH		odběr a analýza termografického papíru, ověření množství Bisfenolu S

Krajské regionální priority

► Kontrola prací s azbestem

V období od 1. 1. – 31. 12. 2022 bylo provedeno celkem 65 kontrol na základě předložených dokumentací k bouracím/demoličním pracím v rámci stavebního řízení a podaných hlášení k pracím při nichž jsou nebo mohou být zaměstnanci exponováni azbestu.

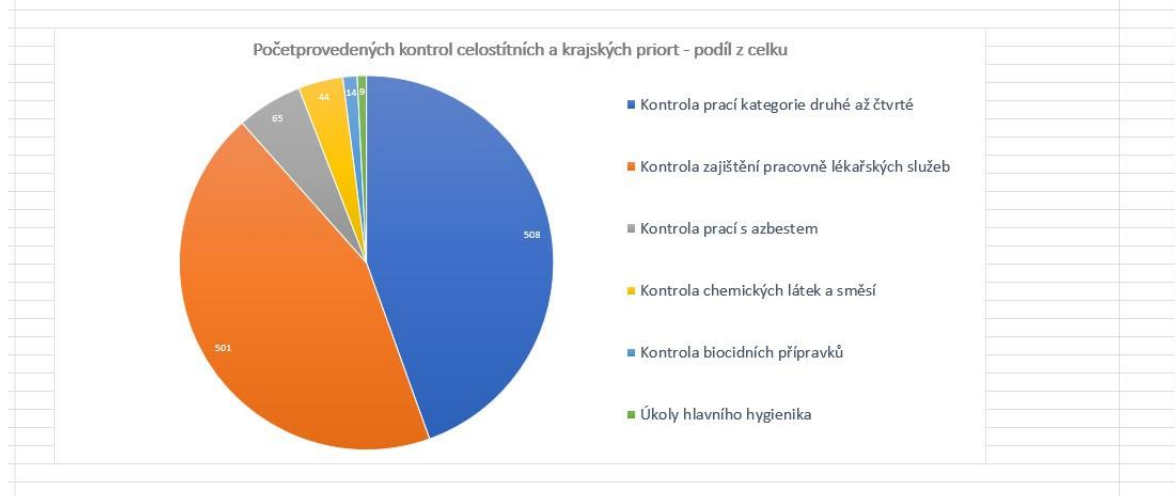
Úkoly hlavního hygienika

► Úkol HH k provedení cíleného státního zdravotního dozoru v oblasti hygieny práce ke **kontrole dodržování přípustných expozičních limitů diisokyanátů a k provedení biologického monitorování expoziční zátěže u osob přítomných na pracovištích při výrobě a zpracování polyuretanových materiálů**

► Úkol HH k provedení cíleného státního zdravotního dozoru v **pokladnách prodejních míst ČR, kde se vydávají účtenky, jízdenky nebo jiné typy platebních dokladů** za účelem kontroly naplňování povinností stanovených přílohou XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1907/2006 REACH týkající omezení expozice pracovníků manipulujících s těmito doklady bisfenolem A, případně dalšími strukturálně příbuznými látkami (bisfenolem S, bisfenolem F)

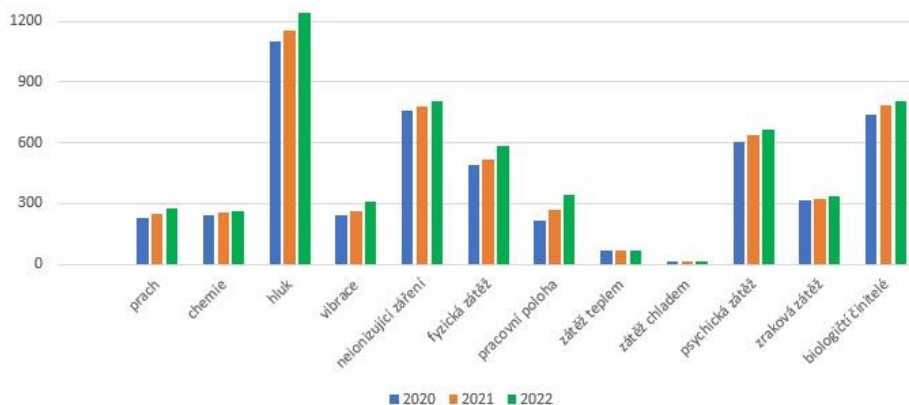
► Úkol HH k provedení cíleného úkolu v **oblasti monitorování expozice azbestovým vláknům a dalším minerálním respirabilním částicím na vybraných pracovištích**

Kontrola prací kategorie druhé až čtvrté	508
Kontrola zajištění pracovně lékařských služeb	501
Kontrola prací s azbestem	65
Kontrola chemických látek a směsí	44
Kontrola biocidních přípravků	14
Úkoly hlavního hygienika	9

	2020	2021	2022	zaměstnanců		
				2020	2021	2022
				51681	54061	56629
prach	227	251	278	2029	2327	2524
chemie	242	254	262	1870	1917	1958
hluk	1099	1156	1244	11408	11716	12302
vibrace	243	263	311	2536	2696	3035
neionizující záření	757	781	803	2904	3021	3110
fyzická zátěž	490	518	586	5418	5651	6312
pracovní poloha	214	271	344	2538	2948	3339
zátěž teplem	68	68	68	879	879	879
zátěž chladem	14	14	14	87	87	87
psychická zátěž	603	637	663	13110	13615	13725
zraková zátěž	314	322	334	2156	2179	2224
biologičtí činitelé	735	782	807	6746	7025	7134

Vývoj počtu prací v riziku (2R,3,4) dle faktorů v průběhu let 2020-2023

Vývoj celkového celkového počtu exponovaných zaměstnanců v riziku (2R,3,4)

